

Nyáron által gólya fészkel
A kéményünk mellett;
Udvarunkról sokszor nézem,
Mikor kelepelget.

Házunk mögött a nagy kertben
Gyümölcsfák, virágok;
Köztük leckém tanulgatva,
Föl- és lesétálok.

Eresz alatt meg a fecske
Rak kicsiny sárfészket;
Korán kel és víg dalával
Engem is felébreszt.

A városban nagyobb házat
Láthatsz, kis pajtásom;
De énnekem ez a legszebb
Az egész világon.

(Havas István.)

1942. február 3. hete.

Olvasmánytárgyalás.

III. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: A vitéz és hűséges katona.

Nevelési cél: Becsüljük, tiszteljük a magyar katonát!

I. Előkészítés. a) Számonkérés. A múlt órán tárgyalt olvasmány felújítása, számonkérés.

b) Áthajlás. Kinek nincs idehaza az édesapja? Hová ment? Miért ment el a háborúba? Csak azért ment, mert kötelessége volt? Nem bizony! A magyar ember, ha veszélyben van hazája, nemcsak kötelességből siet a zászló alá, hanem szívesen örömmel. Nem tudna otthon maradni, amikor hazáját tudja veszedelemben! Mikor aztán hazajön, elmondja szépen, mi minden történt vele. Persze, mindenki tisztelettel hallgatja az ilyen háborútjárt honvédet s büszkén néznek rá, mert vitéz volt, hős volt, hűséges a hazához, mindnyájunk édesanyjához.

Olvassunk el most egy olvasmányt a vitéz és hűséges honvédről.

II. Tárgyalás. a) Az olvasmány bemutatása.

A vitéz és hűséges honvéd.

Az ezred szabója elkészítette Gyurka katonaruháját, sapkáját. Fegyvert kapott, aztán jóban, rosszban velünk volt. Sok hasznát vettük a gyerekeknek, és nagyon megszerettük. Akármilyen parancsoltunk neki, pontosan teljesítette. Hordta a vizet, az edelt. A lövőárokból úgy célzott az ellenségre, akárcsak a legöregebb harcos. Bátorságáért, jól végzett munkájáért előbb tizedes, majd szakaszvezető lett. Később még vitézségi érmet is kapott.

Messze bennjártunk már orosz földön, mikor az ellenség nagy sereggel támadt reánk. Gyurka mindig csak azt emlegette, hogy szülőföldjére nem szabad többé beengednünk az oroszokat.

Jól megásott fedezékben vártuk az ellenséget. Nem kellett sokáig várnunk, ott volt az nagyhamar. Bombázták, ágyúzták

állásainkat. Sok emberünk elesett már. Tüzérségünk sem tudta egészen elhallgattatni az ellenség ágyúit.

Mikor Gyurka ezt megtudta, kiugrott a fedezékből és hasoncsúszva közeledett az erdő széléhez. Kezében kicsi nemzeti-színű zászlót tartott. Egy magas fenyőfához ért, átnyalábolta és felmászott a fa tetejére. Onnan a zászlajával jelezte, hogy merre vannak az ellenség ágyúi.

A mi tűzéreink megértették a jelzést. Odacéloztak s elhallgattatták az orosz ágyúkat.

Az ellenség megszeppent. Mozgolódni kezdett. De mindig több és több golyó súvított Gyurka felé, aki lassan csúszott le a fa derekáig.

Ott aztán egy golyó furódott a mellébe. Lezuhant a földre...

Az oroszok elhagyták állásaikat és visszahúzódtak. Győztünk.

En kimásztam a fedezékből s Gyurkához kúsztam. A kis nemzetiszínű zászló ott volt a mellén... Felnyitotta a szemét... Mikor meglátott, azt suttogta:

— Ne eresszék Magyarország határára az ellenséget!... Ezt a kis nemzetiszínű zászlót pedig tűzzék a síromra...

Behunyta a szemét és meghalt.

Gyurkát, ezt a vitéz és hűséges kis honvédet eltemettük az erdő szélére, az árnyas fák alá. Azt a kis magyar zászlót a sírjára tűztük... A másik kérését is teljesítettük. Nem eresztettük az ellenséget Magyarország határára.

És most mégis idegenek vannak abban a kis faluban, amelyet Gyurka annyira szeretett, féltett...

b) Az olvasmány által keltett élmény megbeszélése.

Kapcsolás: Mit mondott el édesapátok? (A tanulók által említett hőstettek rövid megbeszélése.)

c) Az olvasmány gondolatcsoportonkénti olvasása és megbeszélése.

d) Az olvasmány tartalmának összefüggő elmondatása.

III. Összefoglalás. (Utalás a mai háborúra. Ma is sok vitéz és hős honvéd harcol a hazáért messze idegenben, orosz földön.)

DAL A HAZÁRÓL.

Szeresd honfi, szeresd leány hazádat,
Mint az édes, mint a szülő anyádat.
Koporsódig hűséges légy iránta,
Hűséges légy örömébe, bujába.

Fejed felett ez a kék ég ragyogott,
Mikor anyád a bölcsőben ringatott.
Ez a nap süt, ez a csillag sugára,
Porladozó őseidnek sírjára.

Ez a föld ad mindennapi kenyeret,
Hideg ellen, vihar ellen fedelet,
Kikeletkor pacsirtaszót, virágot,
Erdő-mező ismerősöd, barátod.

Mehetsz, mehetsz, vándorolhatsz bárhova:
Egész világ idegen lesz, mostoha.
Halni visszahoz a honvágy, a bánat —
Szeresd, szeresd, soh'se hagyd el hazádat!

(Petőfi Sándor.)

1942. február 2. hete.

Olvasmánytárgyalás.

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Az egri hősök.

Nevelési cél: A hősök, nagyok tisztelete.

I. Előkészítés. a) Ráhangolás. Bizonyosan mindnyájan tudjátok, hogy nagy háború dúl körülöttünk. Mintha az egész világ lángokban állana s benne sziget csak ez a mi kis országunk lenne. Nem is tudunk érte hálát adni a jó Istennek, hogy ha már nem is vonhatjuk ki magunkat a háború és annak velejárója, a nehéz élet alól, legalább megkíméli most a háború vihara édes hazánkat.

Bizony, nem volt ez mindig így. A költő is azt mondja: Megbűnhötte már e nép a multat s jövődőt! Bizony, igaza van, megbűnhödtük már nemcsak a multat, de a jövődőt is, annyit szenvedtünk az elmúlt századok alatt. Amikor reánk tört a pogány török és másfélszázadig ült országunkban, pusztított mindent, ezrével rabolta el magyar testvéreinket s hurcolta magával rabságba, embervásárra... Abban az időben bizony fordítva volt a dolog, itt dúlt a harc a mi édes hazánk földjén, s mások nézték, hogy mi történik mivelünk, szegény magyarokkal. Akkor bizony mi védelmeztük nemcsak szegény hazánkat, hanem saját testünkkel védelmeztük az egész keresztény Európát is, azt a földrészt, amelyen hazánk van. Mert ha rajtunk is keresztül mehetett volna a török, feldúlta volna azokat az országokat is éppen úgy, mint Magyarországot.

Az a százötven esztendő tele volt harccal, vérrel, könnyel, magyar szenvedéssel. Igaz, akkor is voltak magyar hősök, akárcsak ma, de a hősök sem tudták megmenteni szegény hazánkat a rettenetes török pusztítás elől.

Azoknak a hősöknek nevével van tele történelmünk s mindegyik nevét aranybetűkkel írták bele történelmünkbe.

b) Áthajlás. Lapozzuk fel most mi is a történelem könyvét s olvassunk egy ilyen hős, vitéz magyar várról, annak védőjéről, Egerről s az egri hősökről.

II. Tárgyalás. a) Az olvasmány bemutatása.